Women's Peace & Humanitarian Fund
A United Nations & Civil Society Partnership

PISA
Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare

UN WOMEN

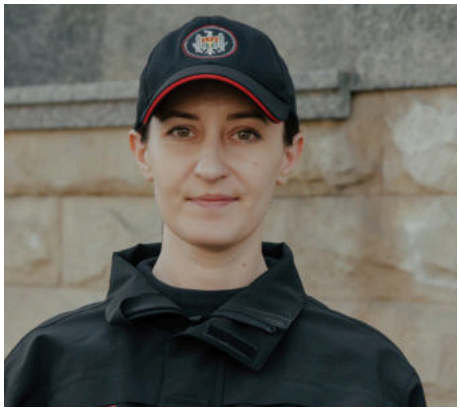

FEMEI CARE INSPIRĂ:

ISTORII DE IMPACT

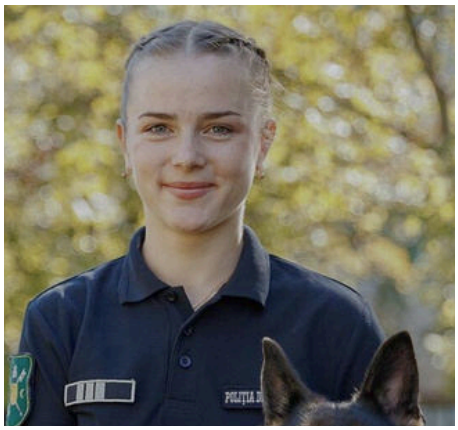
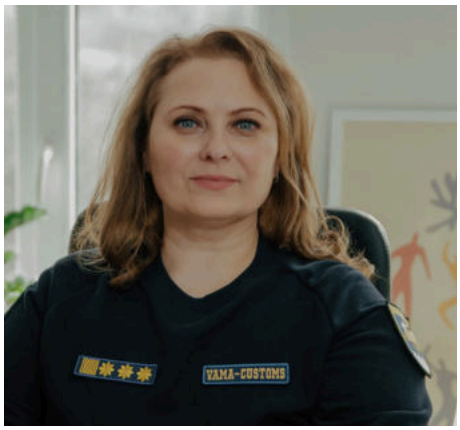

CHIȘINĂU, 2025

FEMEI CARE INSPIRĂ:

ISTORII DE IMPACT

Broșura este realizată în cadrul proiectului „Promovarea Agendei Femeile, Pacea și Securitatea: Combaterea dezinformării și stereotipurilor”, implementat de Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare, cu susținerea UN Women Moldova și finanțat de Fondul Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară.

Opiniile din acest material nu reflectă în mod necesar poziția UN Women sau a Fondului Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară.

Dorim să exprimăm recunoștința noastră profundă pentru femeile care au avut curajul și generozitatea de a-și împărtăși istoriile lor, precum și pentru toate instituțiile care ne-au acordat suport în elaborarea acestei broșuri.

INTRODUCERE

Domeniul securității și apărării a fost, de-a lungul timpului, perceput ca un spațiu rezervat aproape exclusiv bărbaților. Totuși, realitatea contemporană demonstrează cu fermitate că profesionalismul, perseverența, curajul și devotamentul nu cunosc limite de gen. Astăzi, femeile ocupă un loc binemeritat în structurile de securitate, contribuind activ la menținerea păcii, protejarea comunităților și consolidarea securității naționale și internaționale.

Această broșură, intitulată **„Femei care inspiră: istorii de impact",** este realizată în cadrul proiectului *„Promovarea Agendei Femeile, Pacea și Securitatea: Combaterea dezinformării și stereotipurilor",* implementat de Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare, cu susținerea **UN Women Moldova** și finanțat de **Fondul Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară.**

Selecția istoriilor nu este întâmplătoare. Instituțiile din care fac parte protagonistele – precum Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și alte structuri din sectorul de securitate – sunt printre cele mai active în promovarea egalității de gen și a rolului femeilor în procesele de securitate și apărare. Totodată, au fost incluse și femei din domenii mai specializate, pentru a reflecta **diversitatea profesiilor** și **multitudinea de competențe** pe care femeile le pot aduce în acest sector.

Ne bazăm și pe concluziile celei mai recente cercetări - *Studiul „Percepțiile și atitudinile privind rolul femeilor în procesele de pace și securitate în Republica Moldova"* (elaborat cu sprijinul UN Women), care evidențiază persistența stereotipurilor de gen și a prejudecăților legate de prezența femeilor în structurile de apărare și ordine publică. Această serie de istorii personale vine să **contracareze aceste stereotipuri** prin exemple concrete, autentice, ale unor femei care excelează în domenii considerate tradițional masculine.

Broșura își propune să contribuie la creșterea gradului de conștientizare și să încurajeze tinerele generații să urmeze o carieră în sectorul securității și apărării. Prin promovarea acestor modele inspiraționale, dorim să consolidăm încrederea în potențialul egal al femeilor și să oferim suport în consolidarea instituțiilor în direcția unei participări incluzive și echitabile.

Fiecare poveste inclusă este o lecție de determinare, reziliență și excelență profesională. De la ofițeri în misiuni internaționale, la lidere în gestionarea crizelor umanitare sau în protejarea frontierelor, aceste femei demonstrează că succesul este construit pe competență, viziune și angajament. Ele sunt nu doar surse de inspirație, ci și protagoniste esențiale în promovarea păcii și stabilității.

Prin această broșură, le aducem un omagiu și ne propunem să inspirăm actualele și viitoarele profesioniste din domeniu, arătând că **orice barieră poate fi depășită** atunci când există pasiune, curaj și dedicare.

Irina CHIOSA

Locotenentă/Misiunea KFOR/Kosovo. Una dintre primele femei din Moldova aflate în misiunea de menținere a păcii în Kosovo, KFOR-20

THE COLLECTIONS

IRINA CHIOSA: O FEMEIE ÎN ARMATĂ – CURAJ, SACRIFICII ȘI ECHILIBRU

Într-un domeniu perceput de multe ori ca fiind „pentru bărbați”, Irina Chiosa a demonstrat că perseverența, curajul și profesionalismul nu au gen. Locotenent și una dintre primele femei din Republica Moldova care a participat la misiunea internațională KFOR-20 în Kosovo [1], Irina este un exemplu elocvent al impactului pe care femeile îl pot avea în domeniul securității și apărării. *„Participarea mea în misiunea de pacificare în Kosovo a fost o experiență complexă, care mi-a oferit o perspectivă unică în cariera mea militară și pentru experiența profesională. Am învățat cum să colaborez într-un mediu internațional, diversificat și provocator, în care fiecare decizie avea impact asupra stabilității regiunii.”*

DRUMUL SPRE KOSOVO – O PROVOCARE PERSONALĂ ȘI PROFESIONALĂ

Pentru Irina, cariera militară nu a fost doar un loc de muncă, ci o chemare. De mică, a fost fascinată de ideea disciplinei și a responsabilității, dar calea până la prima ei misiune internațională nu a fost lipsită de provocări. *„Unele dintre cele mai mari provocări cu care m-am confruntat în cadrul misiunii KFOR-20 au fost dorul de casă, situațiile noi întâlnite, dar și unele incertitudini. În plus, interacțiunea cu un mediu multicultural diferit și diversele perspective politice și sociale ale părților implicate în acest conflict au constituit o altă provocare semnificativă”,* povestește Irina.

[1] KFOR (Kosovo Force) este o misiune militară internațională sub conducerea NATO, desfășurată în Kosovo. Începând cu anul 2014, Republica Moldova detașează contingente de militari ai Armatei Naţionale în misiunea KFOR din Kosovo, în componenţa Forţei Multinaţionale de Menţinere a Păcii. „KFOR-20” se referă la cea de-a 20-a rotație a forțelor KFOR, care a avut loc în cadrul misiunii de menținere a păcii.

FEMEIA ÎN ARMATĂ: „RESPECTUL SE CÂȘTIGĂ PRIN FAPTE”

Fiind femeie într-un mediu dominat de bărbați, Irina a simțit uneori priviri sceptice sau remarci cu privire la capacitățile ei. *„Am muncit din greu pentru a-mi perfecționa abilitățile tehnice și de leadership, astfel încât să fiu percepută ca o membră valoroasă a echipei, capabilă să ia decizii corecte și să îndeplinească misiunile cu succes. În acest fel, am reușit să câștig respectul celor din jur, nu prin impunere, ci prin dedicare și printr-o atitudine constantă de profesionalism și solidaritate”,* afirmă ea.

ÎNTRE UNIFORMĂ ȘI FAMILIE: GĂSIREA UNUI ECHILIBRU

După întoarcerea din Kosovo, Irina a avut parte de o altă provocare – să îmbine cariera militară cu viața personală. S-a căsătorit și a înțeles ce înseamnă cu adevărat semnificația timpului. *„Discutăm frecvent despre cum să organizăm perioadele de absență, astfel încât să petrecem timp de calitate împreună și să ne sprijinim reciproc în gestionarea responsabilităților de acasă. Susținerea reciprocă și înțelegerea faptului că ambii avem momente dificile ne ajută să rămânem uniți”,* explică Irina.

UN MESAJ PENTRU VIITOR: „AI CURAJ SĂ FACI PRIMUL PAS”

Irina Chiosa este convinsă că femeile pot aduce o schimbare reală indiferent de domeniul de activitate. *„Femeile au o capacitate extraordinară de a sprijini dezvoltarea unui climat de încredere și siguranță, care nu se limitează doar la securitatea fizică, ci și la siguranța emoțională și psihologică”*, spune locotenenta.

Povestea Irinei, nu este doar despre o carieră militară reușită, ci despre puterea de a găsi un echilibru între datorie și viața personală, despre curajul de a înfrunta prejudecăți și despre convingerea că schimbarea începe cu fiecare dintre noi.

„Provocările care apar nu trebuie să vă descurajeze. Credeți în propriile voastre forțe. Este un drum care necesită perseverență, curaj și dedicare, dar este și un drum care poate aduce împlinire personală și profesională”, conchide Irina Chiosa.

Elena MALENCHII

Ofițer în cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, Unitatea militară 1002, comandant de pluton în Batalionul 1, Compania 2, subordonată Direcției Regionale Centru. Cariera militară a început în 2019, cu peste 5 ani de experiență într-o instituție cu statut militar. Responsabilitățile includ paza și protecția obiectivelor strategice, iar în prezent asigură securitatea sediului IGP în ture de 24 de ore. A participat la exerciții internaționale, cum ar fi „Danubius Shield 2022” din România, și la diverse cursuri de perfecționare. Performanțele includ locul I la proba de cros 1000 m în cadrul Spartachiadei Inspectoratului General de Carabinieri

ELENA MALENCHII: ISTORIA UNEI FEMEI CARE SPARGE TIPARELE

Dacă ai întreba-o pe Elena Malenchii să descrie meseria ei într-un singur cuvânt, ar spune fără ezitare - responsabilitate. Nu doar pentru că este ofițer în cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ci și pentru că fiecare zi din viața ei este marcată de decizii care influențează siguranța oamenilor. *„Verificarea obiectivelor strategice este o activitate care necesită o atenție deosebită la detalii și o abordare disciplinată, deoarece orice neglijență poate avea consecințe serioase. Emoțiile sunt mixte: de la mândrie, pentru rolul pe care îl am și până la dorința de a face totul impecabil pentru a contribui la siguranța publicului”,* afirmă Elena.

TURE DE 24 DE ORE ȘI LECȚIILE DISCIPLINEI

A fi carabinier nu înseamnă doar patrulare și intervenții rapide. A fi carabiner înseamnă sacrificiu, vigilență și un echilibru între viața profesională și cea personală. *„De la început a fost mai dificil, însă cu timpul m-am adaptat acestui program. Pe parcurs am dezvoltat o rutină care îmi permite să-mi gestionez energia eficient: acord o atenție sporită odihnei înainte și după tură, iar alimentația sănătoasă și exercițiile fizice regulate îmi mențin rezistența fizică”,* explică Elena.

CUM E SĂ FII FEMEIE ÎNTR-UN DOMENIU DOMINAT DE BĂRBAȚI?

Când a îmbrăcat uniforma pentru prima dată, Elena a simțit priviri curioase și poate chiar sceptice. Nu a fost niciodată genul care să ceară tratament special, dar a știut că trebuie să fie de două ori mai bună pentru ca oamenii să o vadă ca o profesionistă. *„Am reușit mereu să construiesc relații de respect și colaborare cu colegii mei. Faptul că bărbații sunt adesea mai direcți și mai practici în abordare m-a ajutat să mă integrez cu ușurință. Îmi place să lucrez într-un mediu predominant masculin, deoarece îmi oferă provocări și oportunități de a învăța”* spune ea.

OBOSEALĂ, STRES, DAR ȘI SATISFACȚIE

Nu e ușor să lucrezi în condiții de stres ridicat. Uneori, turele lungi și situațiile imprevizibile pot deveni covârșitoare. *„Atunci când mă simt copleșită, îmi acord timp pentru refacere. Concediile sunt esențiale pentru a mă deconecta, iar drumețiile reprezintă o metodă excelentă de a-mi regăsi echilibrul. Socializarea cu persoane din medii diferite și explorarea naturii mă ajută să îmi încarc bateriile și să revin la muncă cu o perspectivă proaspătă”,* explică Elena.

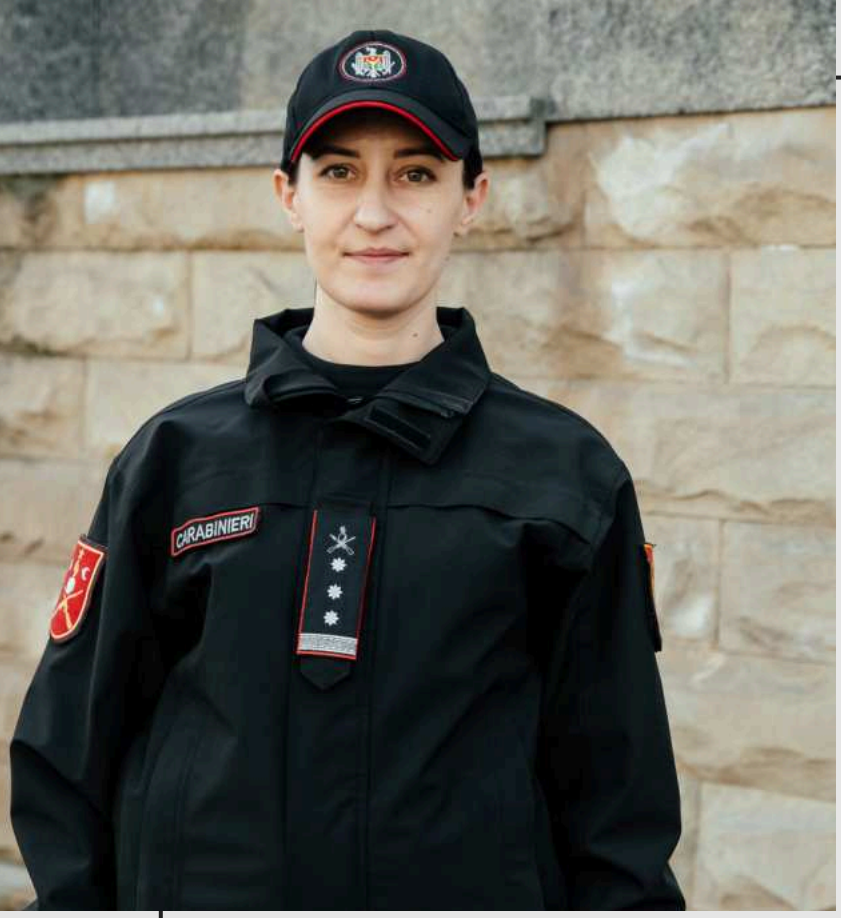

CUM SCHIMBĂM PERCEPȚIA ASUPRA FEMEILOR ÎN UNIFORMĂ?

Elena este conștientă că multe fete privesc cariera militară cu admirație, dar și cu reținere. *„Percepția publicului poate fi schimbată prin promovarea vizibilității femeilor în acest domeniu, prin campanii de informare și prin exemple concrete de succes. Este important ca femeile din domeniul securității și apărării să fie văzute ca modele de profesionalism, ceea ce va contribui la eliminarea stereotipurilor și la creșterea încrederii publicului”,* spune ea.

UN MESAJ PENTRU VIITOARELE GENERAȚII: „NU VĂ LĂSAȚI DESCURAJATE”

Când este întrebată ce sfat ar da unei tinere care visează la o carieră în domeniul securității, Elena răspunde fără ezitare: *„Nu vă lăsați descurajate de prejudecăți. Disciplina, pregătirea continuă și pasiunea pentru ceea ce faceți vor fi mereu apreciate și vă vor deschide toate ușile”.*

Istoria Elenei Malenchii ne arată că femeile își pot găsi locul în structurile de securitate, pot excela și pot aduce un plus de valoare acestui domeniu. Curajul, profesionalismul și ambiția sunt trăsăturile care o definesc și care o fac un exemplu pentru generațiile viitoare. *„Prin activitatea mea zilnică, demonstrez că femeile pot excela într-un domeniu considerat tradițional masculin. Profesionalismul, disciplina și rezultatele obținute sunt cele mai bune argumente împotriva stereotipurilor”,* susține Elena.

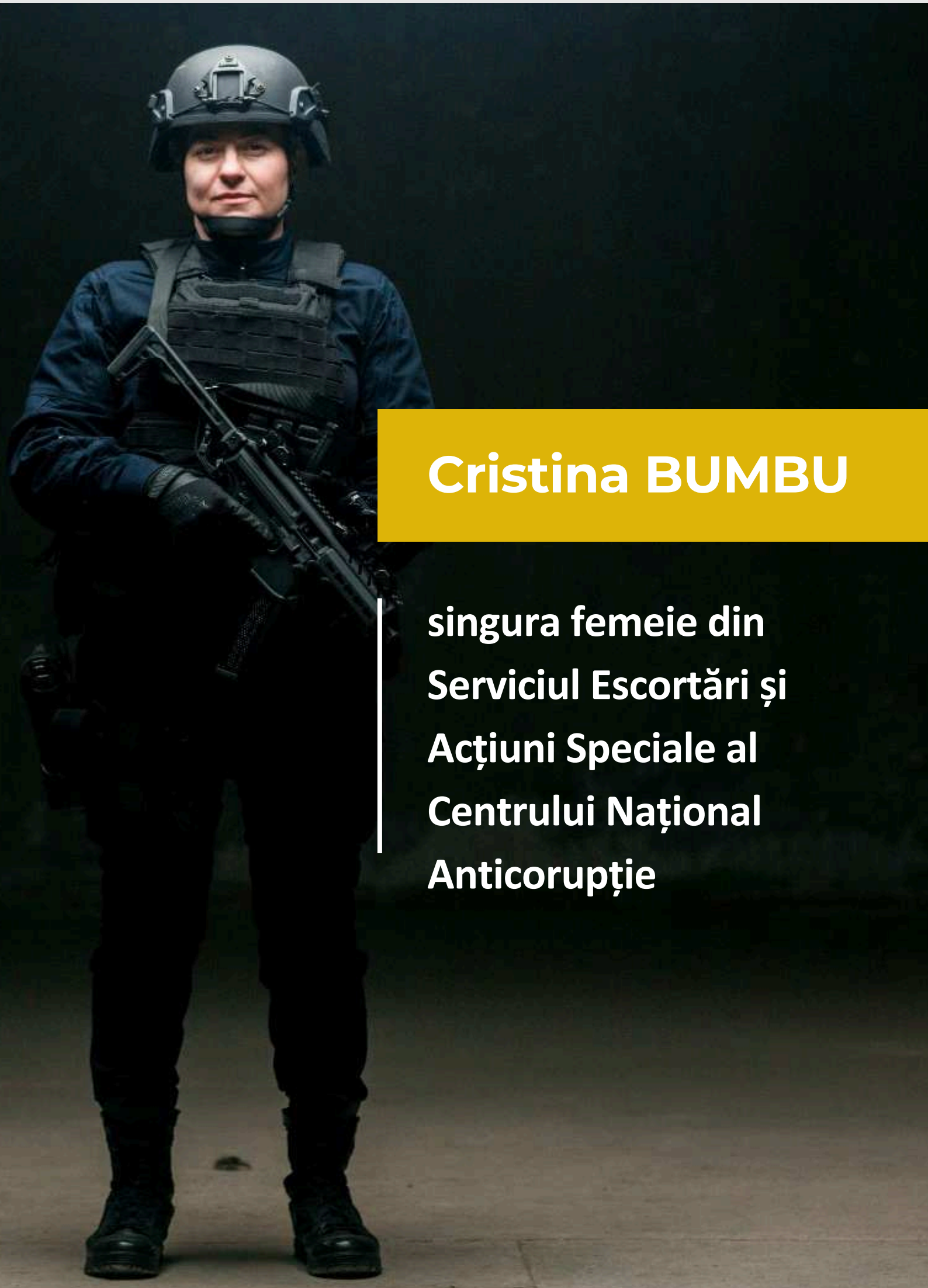

Cristina BUMBU

singura femeie din Serviciul Escortări și Acțiuni Speciale al Centrului Național Anticorupție

CRISTINA BUMBU: FEMEIA CARE NU SE TEME DE PROVOCĂRI

Dacă ai vedea-o pe Cristina Bumbu în acțiune, ai crede că face parte dintr-un film de acțiune. Singura femeie din Serviciul Escortări și Acțiuni Speciale (SEAS) al Centrului Național Anticorupție, Cristina este un exemplu de determinare, profesionalism și curaj. Cu toate că domeniul în care activează este unul dur, solicitant și considerat „pentru bărbați", ea nu doar că a rezistat, ci a excelat, demonstrând că pasiunea și munca pot depăși orice prejudecată. *„De mică știam că vreau să fiu polițistă, nu pot să explic de unde s-a pornit această dragoste față de profesia dată, dar toate jocurile din copilărie erau legate de polițiști care prindeau răufăcătorii",* spune Cristina cu nostalgie.

DIN COPILĂRIE, DIRECT ÎN PRIMA LINIE

Cristina nu s-a trezit peste noapte dorindu-și o carieră în structurile de forță. Această chemare a existat dintotdeauna. Hotărâtă să îmbine pasiunea pentru sport și dorința de a face ceva semnificativ, a urmat Facultatea de Pază, Protecție și Securitate din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS). Aceasta a fost doar prima treaptă spre o carieră impresionantă. După o perioadă în cadrul Batalionului cu Destinație Specială „SCORPION" al Inspectoratului General de Carabinieri, a devenit prima și singura femeie din SEAS - un colectiv unde forța fizică și stăpânirea de sine sunt esențiale.

PRIMA ZI ÎN SEAS: „ERAM EMOȚIONATĂ, DAR HOTĂRÂTĂ"

Să ajungi într-o echipă de elită nu este ușor, mai ales când ești femeie. Când a îmbrăcat cagula și vesta antiglonț pentru prima dată, Cristina a simțit semnificația momentului. *„Eram emoționată că am fost eu acea candidată care a câștigat concursul la angajare și că am făcut acest pas important în cariera mea. Am obținut această funcție într-o subdiviziune cu destinație specială la care râvneau mulți colegi de-ai mei pe atunci și de care auzeam doar lucruri bune",* își amintește ea.

MISIUNI SUB PRESIUNE: „ADRENALINA CREȘTE MULT”

Cristina a participat la numeroase misiuni, dar cele mai palpitante rămân reținerile în flagrant. *„Pentru mine cele mai interesante misiuni de serviciu sunt reținerile în flagrant, luarea prin surprindere a persoanelor atunci când comit infracțiuni de corupție. Adrenalina crește mult, deoarece trebuie de acționat prompt și sigur, chiar dacă nu știi cum pot să reacționeze infractorii”,* explică ea. Aceste situații nu sunt doar despre forță sau strategie, dar și despre stăpânirea emoțiilor. *„Cred că succesul și secretul constă în a cunoaște bine ceea ce ai de făcut – atribuțiile, atât drepturile, cât și obligațiile; să fii încrezută în decizii și atunci calmul este asigurat.”*

RESPECTUL SE CÂȘTIGĂ PRIN FAPTE

De-a lungul anilor, Cristina a învățat că într-un mediu dominat de bărbați, respectul nu se cere, ci se câștigă. *„Nu simțeam presiunea că trebuie să demonstrez ceva în plus față de băieți, dar mai degrabă dorința de a-mi demostra că merit să fiu aici, că pot să lucrez umăr la umăr cu ei, că ei se pot baza pe mine ca pe o coechipieră de încredere”,* afirmă ea.

Nu simte că trebuie să demonstreze ceva în plus doar pentru că este femeie. *„Mereu am îndeplinit toate indicațiile de rând cu bărbații; probabil că din acest punct de vedere ei mă respectă!”*

SPORTUL – SECRETUL UNEI CARIERE DE SUCCES

Cristina nu și-a construit cariera doar pe ambiție și curaj, dar și pe o pregătire fizică impecabilă. Rugby-ul și artele marțiale au fost mereu parte din viața ei. *„Sportul m-a dezvoltat foarte mult, în primul rând prin lucrul în echipă, prin ascultarea și susținerea coechipierului. Apoi, m-a dezvoltat fizic și mă bucur că până acum îmi mențin condiția fizică”,* spune ea. Pe lângă faptul că este ofițer în SEAS, Cristina este și jucătoare activă în lotul național de Rugby-7 femei, iar ca antrenoare, a condus echipa junioarelor U18 pentru participarea la Campionatul European din 2024.

FAMILIA: SPRIJINUL DIN SPATELE UNIFORMEI

Ofițerul recunoaște că nu ar fi reușit fără sprijinul celor dragi. *„Părinții mei cred că sunt cei mai mândri de mine! Mai ales tatăl meu se mândrește că port epoleți. Mă susțin mereu în tot și sunt lângă mine în orice decizie a mea,”* spune ea. *„Iar soțul... ce să zic? Mai are de așteptat puțin și la pensie voi fi doar cu el”*, glumește Cristina.

UN MESAJ PENTRU VIITOARELE GENERAȚII

Ce le-ar spune fetelor care visează la o carieră în forțele de ordine? *„Dacă sunt sigure de alegere, să meargă înainte indiferent de impedimente, vor obține rezultatul dorit dacă și-l doresc cu adevărat și neapărat să aibă încredere în ele pentru a reuși.”*

Cristina a reușit acolo unde anterior doar bărbații îndrăzneau. A spart bariere, a depășit așteptările și a demonstrat că adevărata forță nu constă în mușchi, ci în determinare și pasiune. *„Dacă m-aș putea întoarce în timp și să vorbesc cu Cristina de la începutul carierei, i-aș spune un singur lucru: Faci totul corect! Mergi înainte!”*

Diana SALCUȚAN

Secretară de stat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Fostă șefă adjunctă a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. Prima femeie în această funcție căreia i s-a încredințat un mandat de gestionare a proceselor operaționale în contextul crizei refugiaților

DIANA SALCUȚAN: FEMEIA CARE A RĂMAS PUTERNICĂ ÎN FAȚA UNEI CRIZE UMANITARE FĂRĂ PRECEDENT

„Am văzut o fetiță de vreo cinci ani alergând spre mine și sărindu-mi în brațe. Tremura și plângea. Mi-a fost clar că nu doar frigul o speria, ci și necunoscutul. Am început să o liniștesc și i-am spus că acum este în siguranță. Când m-am uitat în jur, erau alți douăzeci de copii care mă priveau cu aceeași teamă în ochi. Și în acel moment mi-am dat seama că noi nu gestionăm doar o frontieră, ci un moment de cotitură în viața acestor oameni." Acestea sunt cuvintele Dianei Salcuțan, prima femeie căreia i s-a încredințat un mandat de gestionare a proceselor operaționale, în perioada în care a activat în calitate de șefa adjunctă a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

A fost acolo în primele zile ale crizei refugiaților, când mii de oameni își lăsau viața în urmă, fugind de războiul din Ucraina.

Fără timp de gândire, fără pauze, fără momente de slăbiciune, Diana și echipa sa au fost printre cei care au transformat haosul într-un proces bine organizat, astfel încât fiecare refugiat sau refugiată să se simtă protejat și protejată.

ÎN MIJLOCUL FURTUNII, FĂRĂ TIMP DE EZITARE

Criza refugiaților nu a fost un test doar pentru Poliția de Frontieră, ci și pentru întreaga țară. Oameni disperați, copii îmbrățișați strâns de părinți, bătrâni care priveau fără speranță – fiecare frontieră a devenit o scenă a suferinței, iar Diana a fost acolo, gestionând fiecare detaliu. *„În acea perioadă, fiecare dintre noi și-a lăsat emoțiile la o parte și a acționat. Dar oricât de mult ai încerca să fii profesionist, sunt imagini care îți rămân în suflet pentru totdeauna."*

FORȚA UNEI FEMEI ÎNTR-UN DOMENIU DOMINAT DE BĂRBAȚI

Diana a fost mereu obișnuită să lupte împotriva normelor. Când și-a început cariera în 2004, erau puține femei care activau în cadrul Poliției de Frontieră, iar ideea că o femeie ar putea ajunge într-o funcție de conducere părea imposibilă. *„La început, numărul femeilor în cadrul instituției putea fi numărat pe degete. Treptat, lucrurile s-au schimbat, cerințele față de serviciile prestate s-au modificat, iar cel mai important, societatea s-a schimbat, în special viziunea în raport cu activitatea femeilor în instituțiile de forță."* Astăzi, Diana nu doar că a depășit bariere, dar a devenit un exemplu pentru alte femei care își doresc o carieră în domeniul securității.

„Este o onoare și o responsabilitate enormă să fiu prima femeie în poziția de șefă adjunctă a Poliției de Frontieră și, totodată este o dovadă clară a transformărilor prin care a trecut instituția."

CUM SE CONDUCE O ECHIPĂ ÎN MOMENTE DE HAOS?

Oricine poate lua decizii în vremuri liniștite, dar adevărata sa valoare se vede în criză. Diana nu doar că a coordonat echipele din teren, dar a fost acolo, cot la cot cu colegii și colegele sale, ascultând și oferind sprijin. *„Cel mai greu nu a fost să gestionăm fluxul de refugiați, ci să ne protejăm propriii oameni. Colegii mei au văzut lucruri pe care nimeni nu ar trebui să le vadă. Lacrimile copiilor, oamenii care își puneau ultima speranță în mâinile noastre… Toate acestea lasă urme."* Pentru a-i ajuta să reziste, Diana a făcut un pas esențial – a adus psihologi/psihologe în punctele de trecere. *„Nu poți să ceri cuiva să fie puternic dacă nu îi oferi un sprijin real. Misiunea noastră era să îi ajutăm pe alții, dar nu puteam face asta dacă noi înșine eram epuizați emoțional."*

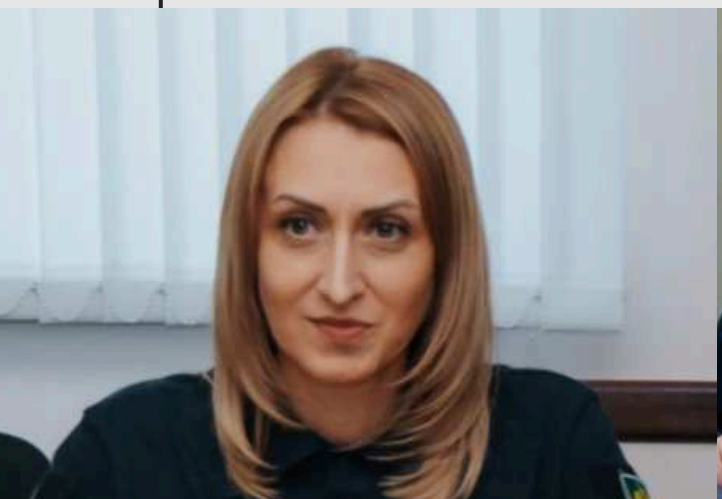

UN EXEMPLU PENTRU GENERAȚIILE VIITOARE

Astăzi, privind înapoi, Diana Salcuțan nu vede doar cifre și statistici despre criza refugiaților. Vede oameni. Vede fețe. Vede povești care i-au schimbat viața. *„Când ai în față un om care și-a pierdut totul, nu te mai gândești la tine. Te gândești la cum îl poți ajuta. Asta înseamnă să fii parte din forțele de securitate. Nu este vorba doar despre reguli și proceduri. Este vorba despre umanitate."*

Pentru femeile care visează la o carieră în domeniul securității și apărării, mesajul Dianei este clar: *„Nu vă lăsați descurajate. Munciți, fiți curajoase și credeți în voi. Odată ce demonstrați că sunteți capabile, nimic nu vă poate opri. Nu este vorba despre bărbați sau femei – este vorba despre cine ești, despre ce poți face și despre impactul pe care îl ai în lume".*

P.S. Diana Salcuțan a fost numită în funcția de Secretară de Stat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova la data de 19 martie 2025.

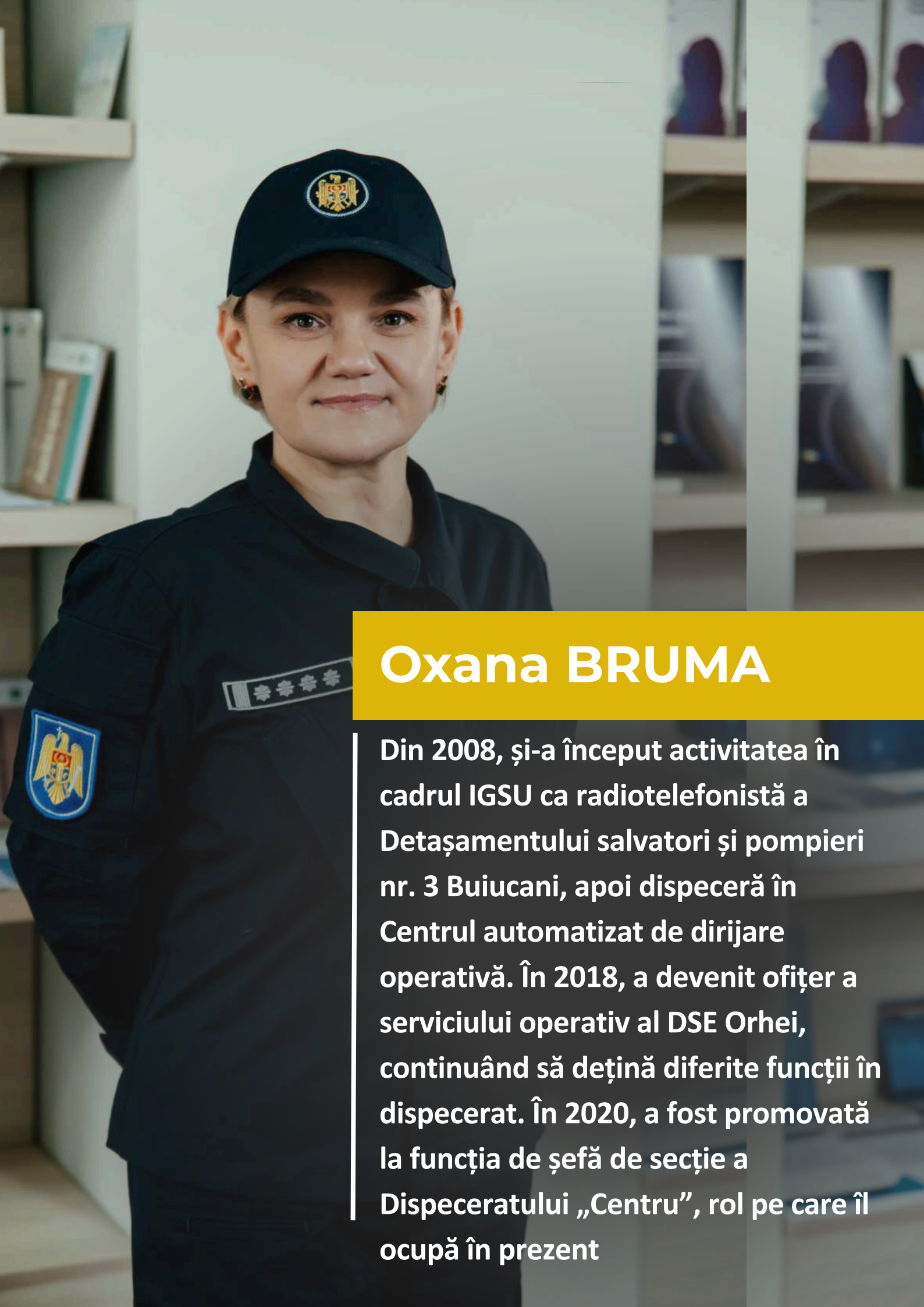

Oxana BRUMA

Din 2008, și-a început activitatea în cadrul IGSU ca radiotelefonistă a Detașamentului salvatori și pompieri nr. 3 Buiucani, apoi dispeceră în Centrul automatizat de dirijare operativă. În 2018, a devenit ofițer a serviciului operativ al DSE Orhei, continuând să dețină diferite funcții în dispecerat. În 2020, a fost promovată la funcția de șefă de secție a Dispeceratului „Centru”, rol pe care îl ocupă în prezent

OXANA BRUMA: O VIAȚĂ DEDICATĂ SALVĂRII DE VIEȚI

Într-o lume în care eroii sunt adesea bărbați, există femei care, prin curaj și dedicare, sparg bariere și demonstrează că genul nu definește capacitatea de a excela într-un domeniu provocator. Oxana Bruma este una dintre aceste femei. Cu o carieră impresionantă în cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU), ea a parcurs un drum plin de provocări, dar și de satisfacții, de la radiotelefonistă la șefă de secție a Dispeceratului „Centru”.

DRUMUL DE LA RADIOTELEFONISTĂ LA ȘEFĂ DE SECȚIE

„Drumul meu a fost unul plin de pasiune și determinare. Am început ca radiotelefonistă, fascinată de adrenalina și importanța muncii noastre. Fiecare apel, fiecare intervenție erau o provocare și o oportunitate de a învăța și de a crește. Am fost motivată de dorința de a face o diferență, de a contribui la salvarea de vieți și de a oferi sprijin celor aflați la nevoie.” Această dorință a fost motivația care a determinat-o să avanseze, să accepte responsabilități tot mai mari și să-și demonstreze competențele în gestionarea unor situații critice.

PROVOCĂRILE LEADERSHIPULUI ÎNTR-UN DOMENIU DOMINAT DE BĂRBAȚI

Trecerea de la un rol de execuție la unul de conducere a fost un proces plin de provocări. *„Cea mai mare provocare a fost să câștig încrederea colegilor, atât bărbați, cât și femei și să demonstrez că sunt capabilă să conduc cu profesionalism și empatie."* A trebuit să învețe să gestioneze echipe, să ia decizii rapide și eficiente sub presiune și să coordoneze intervenții complexe. În ciuda obstacolelor, Oxana Bruma nu a simțit niciodată că trebuie să demonstreze mai mult decât colegii bărbați pentru a-și valida competențele: *„Am fost respectată și apreciată pentru profesionalismul și dedicarea mea. Cred că în ziua de azi, femeile au un rol important în IGSU și suntem din ce în ce mai multe cele care ocupă funcții de conducere".*

COORDONAREA INTERVENȚIILOR CRITICE – RESPONSABILITATE ȘI SATISFACȚIE

Poate cea mai mare provocare a funcției sale este coordonarea intervențiilor critice, unde deciziile luate în fracțiuni de secundă pot face diferența între viață și moarte. *„Este o presiune constantă, dar și o sursă de satisfacție imensă atunci când reușim să salvăm vieți."* Una dintre cele mai dificile intervenții la care a participat a fost salvarea unui bărbat rătăcit într-o rețea de canalizare: *„S-a menținut legătura permanentă cu cetățeanul, echipele de salvatori și pompieri au efectuat lucrări de căutare pe mai multe sectoare. În final, domnul a transmis dispecerului că aude semnalul sonor al autospecialelor de intervenție și merge în direcția sunetului. Pe parcurs a găsit o gaură cu gratii la suprafață și încerca să o împingă cu picioarele. Aceasta a fost ultima informație comunicată, deoarece telefonul mobil s-a deconectat. Lucrările au continuat până a fost recepționată informația că cetățeanul a ajuns în siguranță la domiciliu"*.

Aceasta este doar una dintre numeroasele intervenții în care echipa coordonată de Oxana Bruma a avut un rol esențial în salvarea unei vieți.

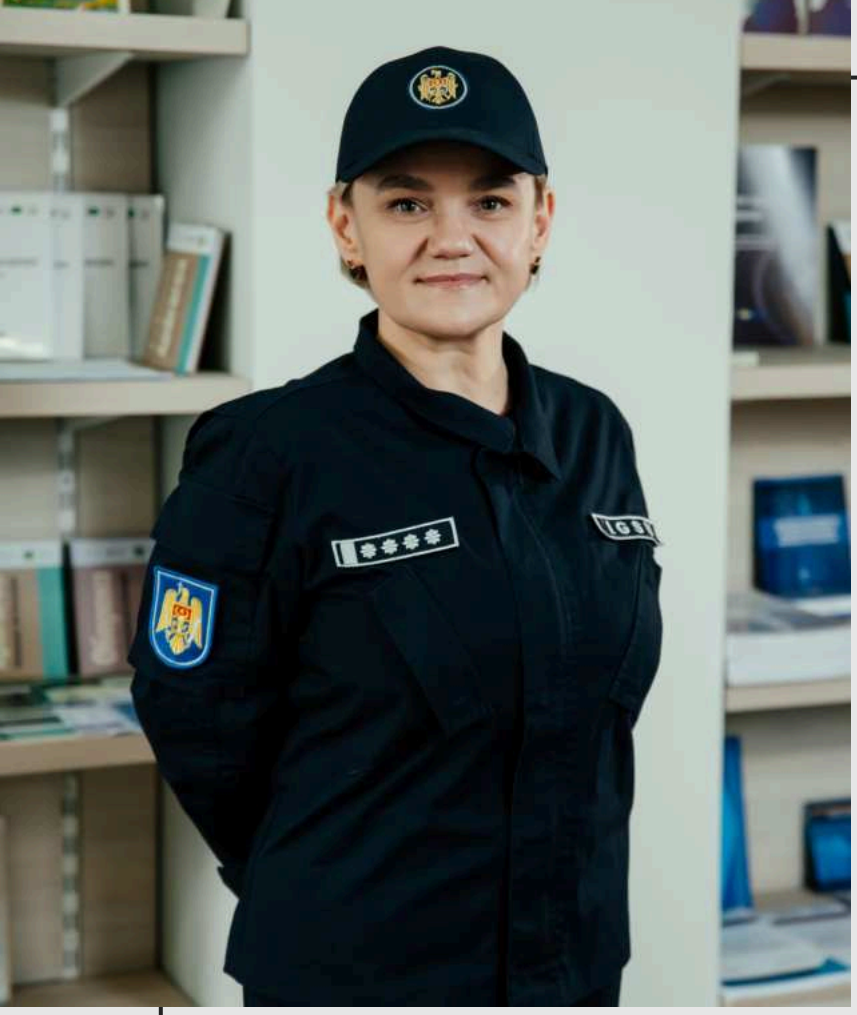

FEMEILE ÎN IGSU – O EVOLUȚIE VIZIBILĂ

De la începuturile sale în 2008 și până în prezent, rolul femeilor în IGSU a evoluat semnificativ. *„Suntem din ce în ce mai multe femei care activează în diverse domenii, de la intervenții la coordonare și management. Femeile aduc o perspectivă diferită, o sensibilitate și o empatie care sunt valoroase în situații de urgență."* Oxana este convinsă că proiectele care promovează egalitatea de gen pot influența pozitiv activitatea femeilor din domeniu, oferindu-le mai multe oportunități de dezvoltare profesională și personală.

CUM REUȘEȘTE SĂ GESTIONEZE PRESIUNEA ȘI SĂ ÎMBINE CARIERA CU VIAȚA PERSONALĂ

Gestionarea presiunii este o provocare continuă. *„Învățăm să ne concentrăm pe sarcina imediată, să lucrăm în echipă și să ne susținem reciproc. De asemenea, este important să avem un echilibru între viața profesională și cea personală, să ne odihnim și să ne relaxăm atunci când avem ocazia."* Sprijinul familiei joacă un rol esențial. *„Familia mea este alături de mine și mă susține în tot ce fac. Sunt conștienți de riscurile și provocările meseriei mele, dar înțeleg că este o pasiune pentru mine și mă respectă pentru asta."*

UN MESAJ PENTRU FEMEILE CARE ÎȘI DORESC O CARIERĂ ÎN DOMENIUL INTERVENȚIILOR DE URGENȚĂ

Oxana Bruma are un mesaj puternic pentru toate femeile care aspiră să-și construiască o carieră în acest domeniu: *„Le sfătuiesc pe alte femei să aibă încredere în ele, să fie curajoase și să nu se lase descurajate de obstacole. Este important să muncească din greu, să învețe continuu și să-și demonstreze competențele prin fapte, nu doar prin vorbe".* Iar pentru cele care încearcă să îmbine viața personală cu o carieră solicitantă, sfatul ei este simplu: *„Nu renunțați la visurile voastre! Cu pasiune, determinare și sprijinul celor dragi, puteți realiza tot ceea ce vă propuneți. Nu lăsați pe nimeni să vă spună că nu sunteți capabile să reușiți într-un domeniu considerat 'al bărbaților'. Dimpotrivă, demonstrați că și femeile pot fi eroine!"*

Ionela DOSCA - JUNCĂ

Ofițer principal în cadrul Serviciului Comunicare și Informare a Inspectoratului Național de Securitate Publică și fost ofițer de patrulare al Secției Patrulare „Chișinău” a Direcției Patrulare „Centru” a Inspectoratului Național de Securitate Publică. Fostă jurnalistă, a urmat cursurile de pregătire și a devenit polițistă

IONELA DOSCA - JUNCĂ: JURNALISTA CARE A DEVENIT POLIȚISTĂ

Schimbarea carierei este, pentru mulți, un pas dificil, dar pentru Ionela Dosca-Juncă, tranziția de la jurnalism la poliție a fost o provocare pe care a acceptat-o cu determinare. După ani petrecuți în televiziune, unde interacționa adesea cu oamenii legii, Ionela a decis să facă un pas curajos - să lase reportajele pentru terenul real al siguranței publice. *„Sunt momente în viață când observi că drumul tău prinde contur, te simți în sfârșit la locul potrivit, iar profesia nu este doar un job, dar devine o parte din cine ești”,* spune Ionela, privind retrospectiv asupra parcursului său profesional. Această realizare nu a venit fără dificultăți. Cel mai mare obstacol? Trecerea de la confortul biroului la munca de teren, adesea desfășurată în condiții grele. Dar dorința de a face mai mult decât să relateze realitatea, de a fi implicată activ în schimbare, a fost mai puternică decât orice provocare.

O LUME DOMINATĂ DE BĂRBAȚI? FEMEILE POT!

Cariera în structurile de forță este percepută de mulți ca un domeniu al bărbaților. Însă Ionela a demonstrat că determinarea nu are gen. *„N-am zis niciodată nu pot! Da, femeile pot TOT.”* Activând în cadrul Secției de patrulare „Chișinău” a Direcției Patrulare „Centru”, Ionela se confrunta zilnic cu provocări. De la gestionarea protestelor până la escortarea oficialilor, fiecare misiune necesită calm, adaptabilitate și, mai ales, empatie. *„Autocontrolul este cheia. Trebuie să fim conștienți de posibilele riscuri, să ne păstrăm calmul și să rămânem focusați pe scopul comun, cel de a asigura desfășurarea evenimentului în condiții pașnice.”*

ÎNTRE UNIFORMĂ ȘI VIAȚA DE MAMĂ

Pe lângă o carieră solicitantă, Ionela este și mamă. Cum reușește să mențină echilibrul între muncă și familie? Cu multă organizare, determinare și sprijin din partea colegilor. *„Serviciul pe care-l faceam presupunea multă implicare și sacrificii, dar dacă știi să-ți gestionezi corect timpul și să-ți stabilești niște priorități clare, atunci reușești să faci față la tot."* Cu toate acestea, au existat momente dificile, clipe când a fost tentată să renunțe. Însă pasiunea pentru ceea ce face și dorința de a fi un exemplu pentru viitoarele generații de femei care aspiră la o carieră în securitate au determinat-o să continue.

UN MESAJ PENTRU FEMEILE CARE VOR SĂ ÎMBRACE UNIFORMA

Ionela ne demonstrează că, indiferent de câte bariere și provocări pot exista, pasiunea, determinarea și dorința de a face o schimbare sunt forțele care transformă visurile în realitate.

Pentru tinerele care visează la o carieră în poliție, mesajul ei este clar: *„Nu vă subestimați niciodată potențialul. Multe dintre femeile care au reușit în aceste domenii au fost nevoite să depășească prejudecăți și bariere, dar tocmai aceste provocări le-au făcut mai puternice. Dacă ai pasiune și determinare, ești la fel de aptă să reușești ca oricine altcineva."*

Din februarie 2025, Ionela Dosca activează în cadrul Serviciului Comunicare și Informare a Inspectoratului Național de Securitate Publică.

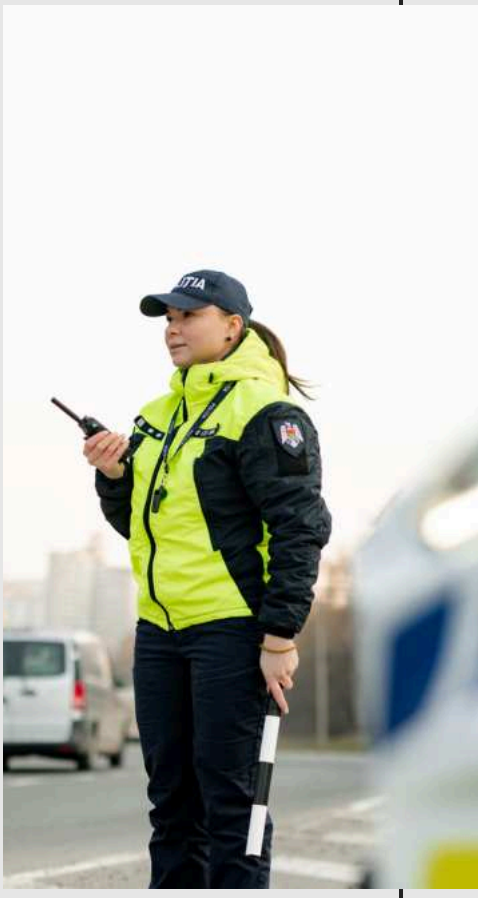

Olha STUS

Cofondatoarea Female Support Force – prima și singura comunitate a femeilor refugiate înregistrată în Republica Moldova. Din 2022, se implică activ în protecția drepturilor refugiaților și refugiatelor ucraineni/-ne, advocacy și integrarea acestora în societate. Este inițiatoarea a numeroase proiecte sociale și educaționale menite să sprijine femeile și să le ajute să se adapteze la noile condiții

OLHA STUS: FEMEIA CARE A TRANSFORMAT PROVOCĂRILE ÎN OPORTUNITĂȚI

Când Olha Stus a ajuns în Chișinău în martie 2022, alături de fiica sa, credea că va rămâne doar câteva săptămâni, până când lucrurile se vor calma acasă. Dar realitatea a fost alta, iar Moldova a devenit pentru ea nu doar un refugiu, ci și locul unde a descoperit o nouă misiune: să ajute alți refugiați și alte refugiate să se integreze și să creeze o legătură puternică între comunitățile ucrainene și moldovenești. *„Moldova ne-a primit cu brațele deschise, iar localnicii ne-au oferit un sprijin incredibil. Am trecut prin toate etapele prin care trece un refugiat: am locuit la o familie gazdă, am stat la cozi pentru ajutoare umanitare, am căutat informații despre orice îmi putea fi de folos mie și celorlalți. Primele zile au fost dificile, dar am simțit și o solidaritate impresionantă – fiecare ajuta cum putea”,* povestește Olha.

DE LA VOLUNTARIAT LA LEADERSHIP

Olha a înțeles repede că femeile refugiate se confruntă cu diferite obstacole, fie că era vorba despre documente, locuri de muncă sau educația copiilor. A decis că trebuie să acționeze. *„Am acceptat să devin lucrătoare socială tocmai pentru a putea ajuta cu informații esențiale: unde și cum pot accesa refugiații și refugiatele sprijinul necesar”,* spune ea. Nu s-a oprit aici. A continuat să facă voluntariat, atrăgând în jurul ei femei la fel de implicate.

Din februarie 2023, a devenit coordonatoare de proiecte în cadrul mai multor organizații, lucrând la șase inițiative majore care vizau sprijinirea familiilor vulnerabile, integrarea adolescenților și adolescentelor și dezvoltarea economică a femeilor.

FEMALE SUPPORT FORCE: O COMUNITATE PENTRU REFUGIATE

„La un moment dat, am simțit că este nevoie de ceva mai structurat. De multe ori, nevoile reale ale persoanelor refugiate sunt greu de perceput din exterior. Noi, fiind parte din această comunitate, știm exact ce este necesar și cum putem acționa eficient”, explică Olha. Așa a apărut Female Support Force, prima organizație din Moldova formată exclusiv din femei refugiate ucrainene.

Lansată în octombrie 2023, organizația se axează pe integrarea socială, protejarea drepturilor refugiaților și sprijinirea femeilor pentru a-și reconstrui viețile. Activitățile includ advocacy, sesiuni de sprijin juridic și psihologic, traininguri pentru femei-lider, activități sportive și inițiative pentru incluziune socială.

Parteneriatul cu UN Women Moldova a fost un moment-cheie în dezvoltarea organizației. *„UN Women ne-a încurajat să ne oficializăm activitatea și ne-a oferit primul sprijin instituțional. Fără această susținere, ne-ar fi fost mult mai greu”,* spune Olha. În doar un an, organizația a format 20 de femei-lider din Ucraina și Moldova, oferindu-le sprijin pentru a-și dezvolta propriile proiecte sociale.

UN MESAJ PENTRU FEMEILE REFUGIATE

Pentru Olha, cea mai mare satisfacție este să vadă cum femeile pe care le-a ajutat devin mai puternice, mai sigure pe ele.

Mesajul ei pentru toate femeile refugiate este cât se poate de încurajator: *„Nu vă dați bătute, credeți în voi, fiți curajoase! Sprijinul dintre femei este imens, iar solidaritatea poate schimba vieți”.*

Antonina VIDRAȘCO

Șefa biroului vamal Sud, Serviciul Vamal. Activează în cadrul Serviciului Vamal de 15 ani, unde a ocupat diverse funcții. În prezent, gestionează posturi vamale de frontieră, interne și zone economice libere din regiunile Leova, Cantemir, Cahul, Comrat, Ceadîr-Lunga, Taraclia, Tvardița și Basarabeasca. Activitatea sa implică luarea rapidă a deciziilor, conexiune permanentă cu echipa, și gestionarea situațiilor neprevăzute, precum efectele războiului din țara vecină

ANTONINA VIDRAȘCO: ÎN MIJLOCUL AGLOMERAȚIEI DE LA FRONTIERĂ – CALM ȘI DECIZII RAPIDE

„Peste noapte ne-am trezit cu un război în țara vecină, flux enorm de persoane la frontieră care fugeau din calea războiului cu bunuri personale, valută și alte mărfuri pe care au reușit să le ia cu dânșii. Am fost puși în situația, pe de o parte, de a fi solidari cu vecinii noștri și de a gestiona corect și imediat fluxurile de persoane și traficul imens înregistrat la frontiera cu Ucraina; pe de altă parte, de a încadra toate aceste acțiuni sau circumstanțe excepționale, pe partea ce ține de declararea bunurilor, în cadrul legal existent (unele nici nu erau prevăzute expres de legislație).” Așa descrie Antonina Vidrașco, șefa Biroului Vamal Sud, una dintre cele mai intense perioade din cariera sa – momentul în care, timp de câteva ore, punctele de trecere vamale s-au umplut de oameni care fugeau din calea războiului și o presiune enormă pe funcționarii vamali.

AGLOMERAȚIA DE LA FRONTIERĂ: CUM TRANSFORMI HAOSUL ÎN ORDINE?

În acele zile de criză, cozile de camioane se întindeau pe kilometri întregi, oamenii așteptau cu orele, iar tensiunea creștea de la un minut la altul. Era nevoie de un plan clar, de decizii rapide și de coordonare între multiple instituții. *„Prin intermediul creării unui grup ad-hoc de gestionare a situațiilor de criză din cadrul Serviciului Vamal la nivel de conducere, cu noi cei din teritoriu, activând în regim special 24/24, prin întocmirea unor planuri operaționale la nivel teritorial cu implicarea tuturor structurilor de forță din regiune, am reușit să luăm decizii corecte, legale, în termen foarte scurt, precum și să trecem peste toate greutățile ce au ținut de fluidizarea camioanelor aflate în tranzit din Ucraina către UE la frontiera moldo-română.”* Fiecare zi aducea o nouă provocare, dar Antonina știa că singura soluție era să rămână calmă și să își conducă echipa cu încredere. *„În atare situații, după mine, ceea ce trebuie să faci e să fii puternică, dar în același timp flexibilă, să te adaptezi din mers la toate provocările, indiferent de care sunt ele și care apar instantaneu, fără a te stresa excesiv, de a-ți ține calmul chiar și atunci când lucrurile nu merg conform celor planificate.”*

LIDERĂ ÎNTR-UN DOMENIU DOMINAT DE BĂRBAȚI

Pentru o femeie într-o funcție de conducere în Serviciul Vamal, drumul nu a fost mereu ușor. Însă Antonina nu a considerat niciodată că trebuie să demonstreze ceva în plus – și-a câștigat locul prin muncă. *„Nu aș susține ideea că astăzi, o femeie este inferioară unui bărbat sau că ar fi mai puțin profesionistă, mai puțin puternică sau incapabilă de a lua decizii corecte și importante. Și aici, nu este vorba despre o concurență între genuri, ci mai degrabă despre o conlucrare eficientă în cadrul unei echipe, o demonstrație a aptitudinilor de responsabilitate și profesionalism prin competență permanentă și prin rezultate concrete."*

ECHILIBRUL DINTRE VIAȚA PROFESIONALĂ ȘI PERSONALĂ

O astfel de carieră nu vine fără sacrificii. Pe lângă faptul că este lideră într-un domeniu complex, Antonina este mamă și soție. *„Funcția de conducere pentru o femeie în cadrul Serviciului Vamal nu este una deloc ușoară și care, într-adevăr, presupune multă dedicație, responsabilitate și dăruire de sine. Însă echilibrarea vieții profesionale cu alte roluri nu mai puțin importante, cele de mamă și soție, necesită multă înțelegere, organizare, sprijin reciproc, dar și flexibilitate. Principalele provocări țin de gestionarea corectă a timpului, astfel încât cei de acasă să simtă cât mai puțin lipsa prezenței mele."*

UN EXEMPLU PENTRU ALTE FEMEI

Antonina nu a ajuns unde este întâmplător. Prin răbdare și dedicare, a devenit un exemplu al faptului că femeile își au locul în structurile de securitate, în funcții de conducere și în situații de criză. *„După mine, cel mai bun exemplu în vederea combaterii dezinformării și educarea femeilor despre egalitatea de gen este cel personal și al altor colege din cadrul Serviciului Vamal care, prin propria experiență, am reușit să aducem un aport valoros instituției în care activăm, încurajând și sprijinind totodată inițiativele care promovează egalitatea de gen în cadrul Serviciului Vamal.”*

Antonina Vidrașco a demonstrat că în momentele de criză, oamenii care rămân calmi, iau decizii corecte și lucrează alături de echipă sunt cei care schimbă lucrurile. Pentru tinerele care visează la o carieră în domeniul vamal sau în securitate, sfatul său este simplu: *„Nu ezitați să vă urmați visul! Depășiți fricile și nesiguranțele, afirmați-vă prin perseverență, încredere și dezvoltare continuă. Succesul nu vine ușor, dar cu determinare, orice este posibi”.*

Nina VASILACHI

Subofițer Superior al Serviciului Ordine Publică și Intervenții Exploziv a SPF AIC. Am devenit chinologă în vara anului 2022 şi activez la Aeroportul Internațional din Chișinău, iar partenera mea de serviciu este Kara, o femelă de rasă Ciobănesc German de 2 ani! Activitatea noastră constă în depistarea obiectelor interzise pentru trafic și pe lângă asta - asigurarea ordinii publice și acționarea promptă în caz de alertă de exploziv

NINA VASILACHI - TÂNĂRA CHINOLOGĂ DE LA FRONTIERA SIGURANȚEI

Un câine de serviciu nu este doar un animal bine antrenat, ci devine un partener de nădejde, capabil să simtă emoțiile stăpânului său și să reacționeze intuitiv la fiecare situație. *„Legătura dintre un chinolog și câinele său este bazată pe încredere și respect reciproc”, spune Nina Vasilachi, subofițer superior în cadrul Serviciului Ordine Publică și Intervenție Explozivă al Sectorului Poliției de Frontieră „Aeroportul Internațional Chișină”* (SPF AIC). Din vara anului 2022, ea activează la Aeroportul Internațional Chișinău alături de partenera sa, Kara, o femelă de rasă Ciobănesc German în vârstă de doi ani.

O LEGĂTURĂ CARE S-A CONSTRUIT PAS CU PAS

Prima lor întâlnire a fost una plină de emoții, iar pentru Nina și de așteptări. *„Am simțit din prima clipă că va fi nevoie de timp pentru a ne adapta una la cealaltă. Kara nu este un simplu câine de serviciu, ci un partener în adevăratul sens al cuvântului. Legătura noastră s-a format treptat, prin exercițiu, comunicare și, mai ales, prin încredere reciprocă”,* spune ea.

Când a îmbrăcat pentru prima dată uniforma de subofițer, Nina a simțit un amestec de mândrie și emoții puternice. *„Era un moment pe care îl visasem de mult. Uniforma nu era doar un simbol, ci o responsabilitate reală, un angajament față de societate”,* povestește ea.

Determinarea a purtat-o spre un domeniu care cere vigilență maximă: asigurarea ordinii publice și intervenția explozivă la Aeroportul Internațional Chișinău. Nu este o meserie ușoară, dar pentru Nina, lucrul cu Kara îi dă un sentiment unic de siguranță și încredere.

VISUL DIN COPILĂRIE DEVENIT REALITATE

Pasiunea pentru animale și dorința de a proteja oamenii au fost prezente din copilărie. *„Încă de mică îmi doream să lucrez într-un domeniu legat de siguranță. Era un vis care, cu timpul, a devenit o ambiție clară. Să ajut comunitatea, să contribui la menținerea ordinii și, mai ales, să lucrez alături de un patruped - toate acestea m-au motivat să urmez această cale”,* afirmă Nina.

Din prima zi pe teren, Nina a realizat că meseria sa implică mult mai mult decât aplicarea unor reguli. *„Nu este vorba doar despre proceduri și reguli stricte. Totul se rezumă la decizii rapide, la gestionarea unor situații imprevizibile, la colaborare eficientă cu colegii. Am avut alături mentori care m-au ghidat, iar fiecare zi a fost o nouă provocare”,* explică ea.

Cel mai dificil moment? *„Perioada de formare cu Kara. A fost un proces intens, plin de provocări, în care ne-am învățat una pe cealaltă. Dar treptat, am ajuns să ne înțelegem din priviri”,* împărtășește Nina.

PROVOCĂRI, DAR ȘI SATISFACȚII

Lucrul cu un câine de serviciu vine cu dificultăți. „La început, cel mai greu a fost să stabilim o comunicare clară. A trebuit să învăț să îi citesc limbajul corporal, să fiu consecventă în comenzi, iar ea să le înțeleagă și să răspundă corect”, explică ea.

Cu toate acestea, sentimentul de satisfacție depășește orice obstacol. *„Este o mândrie să știi că ai un rol activ în protejarea comunității. Fiecare zi înseamnă o provocare, dar și o reușită”,* subliniază Nina.

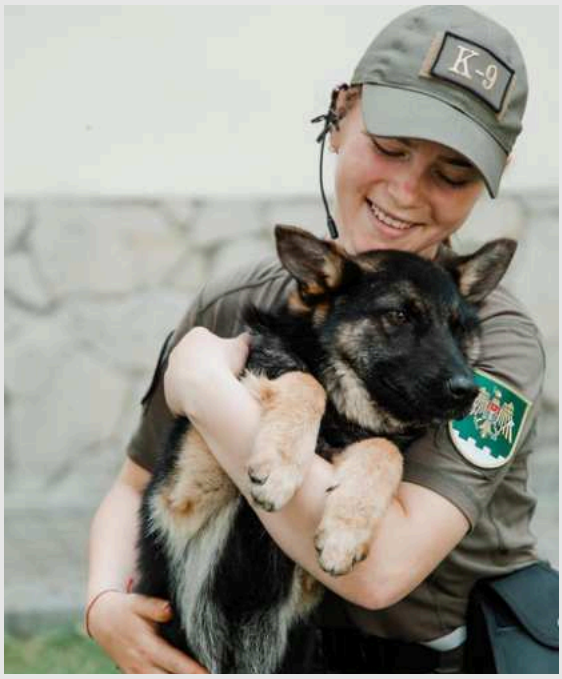

GÂNDURI PENTRU VIITOR

Ca femeie într-un domeniu preponderent masculin, Nina este conștientă de prejudecățile care există, dar le privește ca pe niște bariere ce pot fi depășite prin profesionalism. *„Nu las stereotipurile să îmi definească cariera. Când demonstrezi că îți faci meseria cu seriozitate, respectul vine natural”,* susține ea.

Pentru tinerele care visează la o carieră similară, Nina le încurajează să: *„fie perseverente. Este un drum care cere muncă, dedicare, și momente dificile, dar dacă crezi în tine, poți depăși orice obstacol”.*

Visul ei? *„Să văd mai multe femei active în acest domeniu, să existe oportunități egale, iar profesionalismul să fie apreciat indiferent de gen”,* spune ea cu convingere.

Nina Vasilachi și Kara sunt dovada că pasiunea, determinarea și curajul pot dărâma orice barieră. Iar povestea lor este abia la început.